

Poradnik Mediatora

Redakcja:
Ewa Kosowska-Korniak
Grażyna Dębicka-Ozorkiewicz
Katarzyna Wróbel

**Sąd Okręgowy w Opolu
Izba Rzemieślnicza w Opolu
Fundacja VICTIM**

www.salonmediatora.com.pl

Spis treści

Parę słów tytułem wstępu.....	5
I. Wprowadzenie do mediacji.....	7
II. Prawa i obowiązki mediatora.....	9
1. Sposób wykonywania zawodu mediatora.....	9
Wpis na listę mediatorów stałych.....	9
Tajemnica mediatora.....	10
Prawo wyboru mediatora.....	11
Mediacja jako zajęcie dodatkowe.....	11
Mediator prowadzący działalność gospodarczą.....	13
2. Uprawnienia mediatora.....	15
Prawo wglądu w akta sprawy.....	15
Sposób udostępniania akt mediatorowi.....	16
Prawo do wynagrodzenia.....	16
Zwrot wydatków.....	17
3. Obowiązki mediatora.....	18
Umowa o mediację.....	18
Protokół z mediacji.....	18
Uгода mediacyjna.....	20
Obowiązki mediatora po zakończeniu mediacji.....	21
Wniosek o przedłużenie czasu mediacji.....	22
III. Standardy pracy mediatora.....	23
1. Uchwała z dnia 26 marca 2006 r.....	23
Wstęp.....	23
Standard I.....	24
Standard II.....	24
Standard III.....	24
Standard IV.....	25
Standard V.....	26
Standard VI.....	27
Standard VII.....	27
Standard VIII.....	27
Standard IX.....	29

Standard X.....	29
2. Kodeks Etyczny Mediatorów Polskich.....	30
Wstęp.....	30
Zasady etyczne.....	31

Autorki dziękują Pani Iwonie Korzanowskiej, kierownikowi Działu Obsługi Bezpośredniej Pierwszego Urzędu Skarbowego w Opolu za opracowanie zasad opodatkowania mediatorów.

Parę słów tytułem wstępu

Mediacja jest tak dobra, jak dobry jest mediator. O powodzeniu mediacji decyduje wiele czynników, najważniejszym jednak jest osoba mediatora. Poprzez zachęcenie stron do nawiązania wzajemnego dialogu a unikania konfrontacji, rozpamiętywania wzajemnych żali i szukania porozumienia, odgrywa kluczową rolę w rozwiązywaniu sporu. Od jego profesjonalizmu, kwalifikacji i wysokich standardów pracy zależy powodzenie całego procesu mediacyjnego oraz upowszechnienie mediacji w naszym społeczeństwie. Mediator musi budzić zaufanie stron, a do tego potrzebne jest bycie neutralnym i bezstronnym. Mediator nie rozstrzyga kto ma rację, nie wydaje opinii, nie doradza. Jego zadanie polega na zarządzaniu procesem mediacji, tak aby strony konflikty same znalazły sposób na jego rozwiązanie. Mediator często pracuje w warunkach nasyconych negatywnymi emocjami i agresywnymi zachowaniami. Dlatego tak ważne są kompetencje społeczne i związana z nimi wrażliwość, otwartość na drugiego człowieka, umiejętność budowania zaufania i sympatii. Oprócz predyspozycji osobowościowych niezbędna jest oczywiście wiedza, ale niekoniecznie prawnicza. O wiele ważniejsza jest znajomość zasad komunikacji, teorii konfliktu, psychologii zachowań i technik rozwiązywania problemów. Mówiąc krótko: mediator musi być fachowcem, a zarazem osobą godną zaufania, wszechstronnie przygotowaną do prowadzenia mediacji i kierującą się w swojej pracy zasadami etyki.

Odkąd rozpoczęła się moja osobista przygoda z mediacją, czyli od 2006 roku, kiedy zostałam wyznaczona koordynatorem ds. mediacji w Sądzie Okręgowym w Opolu, staram się popularyzować mediację i likwidować bariery w jej upowszechnianiu. Jestem przekonana, że powodzenie tych działań zależy w dużej mierze od mediatorów, ich

profesjonalizmu i zaangażowania. Tak się stało między innymi w przypadku programu pilotażowego Sądu Okręgowego w Opolu w sprawach rodzinnych, prowadzonego w 2014 roku, a polegającego na tym, że to sąd, a nie strony, ponosi koszty mediacji w sprawach rodzinnych, w wysokości maksymalnie 150 zł. Dzięki zaangażowaniu organizacji zrzeszających mediatorów stworzyliśmy listę mediatorów rekomendowanych do prowadzenia mediacji rodzinnych w ramach pilotażu. Wspólnym wysiłkiem, dzięki prowadzeniu kampanii społecznej „Mediacja: to nic nie kosztuje” udało nam się przelamać również barierę psychologiczną - opór przed mediacją. W końcu, skorzystanie z mediacji naprawdę „nic nie kosztuje”, a może przynieść wielkie korzyści. Liczba spraw skierowanych do mediacji powoli rośnie.

Nasze wspólne zaangażowanie zaowocowało jeszcze jedną inicjatywą, Salonem Mediatora. To spotkania osób, którym bliska jest idea mediacji. Salon Mediatora służy propagowaniu mediacji, wypracowaniu dobrych praktyk mediacyjnych, wymianie doświadczeń, współpracy mediatorów z sędziami, prokuratorami, prowadzeniu szkoleń i warsztatów. Cieszę się, że w ramach Salonu Mediatora, dzięki zaangażowaniu Ośrodka Mediacji, działającego przy Izbie Rzemieślniczej w Opolu oraz wsparciu Fundacji Pomocy Pokrzywdzonym VICTIM udało nam się zrealizować projekt „Integracja Salonu Mediatora”. Jego efektem jest „Poradnik Mediatora”, który trzymacie Państwo w dłoni. Mam nadzieję, że zawarte w nim praktyczne informacje przyczynią się do dalszego profesjonalizmu i podniesienia standardów pracy mediatorów skupionych wokół Sądu Okręgowego w Opolu.

Sędzia Anna Korwin-Piotrowska
Koordynator ds. mediacji
Wiceprezes Sądu Okręgowego w Opolu

I. Wprowadzenie do mediacji

Każdy, kto choć raz zetknął się z mediacją, wie, jak wiele zalet ma taka właśnie metoda rozwiązywania sporów. W przeciwieństwie do tradycyjnego procesu sądowego, którego celem jest rozstrzygnięcie sporu, a nie rozwiązanie problemu, mediacja daje stronom szansę na szczerą rozmowę, zrozumienie racji przeciwnika oraz znalezienie konstruktywnego i satysfakcjonującego rozwiązania. Dzieje się tak, dzięki włączeniu do sporu bezstronnej osoby, o specjalnych kwalifikacjach i wysokich kompetencjach społecznych, która pomoże w znalezieniu pojednawczego rozwiązania. Mediacja, jako alternatywna metoda rozwiązywania sporów, została wprowadzona do polskiego systemu prawa stosunkowo dawno, bowiem w 1997 roku w sprawach karnych, w 2001 roku w sprawach nieletnich, a od 10 grudnia 2005 roku w sprawach cywilnych, niemniej jednak nadal nie została należycie upowszechniona w społeczeństwie. Mimo, iż jest metodą tańszą i szybszą niż postępowanie sądowe, nadal jest stosowana tylko w niewielkim procencie spraw.

Doświadczenia innych państw europejskich pokazują, iż alternatywne systemy pozasądowego rozwiązywania sporów mogą być znacznie korzystniejsze dla zwaśnionych stron i przyczyniać się do szybszego zakończenia sporu oraz, co niezmiernie istotne, pozwolić na budowanie neutralnych, jeśli nie przyjaznych relacji w przyszłości, zwłaszcza w przypadku stron pozostających w stałych relacjach rodzinnych, sąsiedzkich, handlowych. W Wielkiej Brytanii, w której mediacja pojawiła się jako norma prawna przeszło czterdzieści lat temu, obecnie 70 procent spraw rodzinnych jest kierowanych do mediacji. Znaczenie mediacji dostrzeżono również w Skandynawii, Niemczech i Francji, gdzie współczynnik zawieranych porozumień sięga 50-80 procent spraw. Co istotne: rozwiązania wypracowane w mediacji cechuje trwałość, lepsze zrozumienie decyzji, bardziej staranna

analiza potrzebnych informacji, indywidualizacja rozwiązań zawartych w ugodzie.

Mediacja jest procedurą rozwiązywania konfliktu, w której bezstronny i neutralny mediator towarzyszy skłóconym stronom w procesie uzgodnień, za ich dobrowolną zgodą oraz przy zachowaniu poufności. Mediator pomaga stronom w zdefiniowaniu kwestii spornych, określeniu potrzeb i interesów stron oraz, o ile taka jest ich wola, wypracowaniu wzajemnie satysfakcjonującego oraz świadomego porozumienia. Warto w tym miejscu przytoczyć cechy mediacji, a są nimi:

- bezstronność (mediator nie angażuje się po żadnej ze stron),
- neutralność (jest neutralny wobec rozwiązań proponowanych przez strony),
- dobrowolność (same strony decydują o mediacji i mogą w każdej chwili od niej odstąpić),
- akceptowalność mediatora (mediatorem może być tylko taka osoba, na której udział w danej sprawie strony wyrażą zgodę, strony mają prawo zmienić mediatora),
- poufność (wszystko, o czym strony i mediator dowiadują się w trakcie czynności pozostaje w tajemnicy).

Jeśli chodzi o formy mediacji, może ona odbywać się zarówno w toku procesu sądowego, czyli po wniesieniu pozwu (w sprawach cywilnych, rodzinnych i gospodarczych); jest to mediacja sądowa. Drugą formą mediacji jest mediacja pozasądowa. Aby z niej skorzystać, wystarczy zwrócić się do mediatora i poprosić o przeprowadzenie mediacji. Dojdzie do skutku tylko pod warunkiem, że wolę mediowania wykaże także druga strona konfliktu. Jeśli uda się wypracować ugodę, jest ona wysyłana do sądu i – po zatwierdzeniu – ma moc wyroku sądowego. Mediacja może być pomocna zarówno przy rozwiązywaniu sporów w sprawach cywilnych, gospodarczych, rodzinnych, jak i karnych oraz z zakresu prawa pracy

i ubezpieczeń społecznych. Oczekiwanym efektem mediacji jest ugoda.

II. Prawa i obowiązki mediatora

1. Sposób wykonywania zawodu mediatora

Wpis na listę mediatorów stałych

Mediatorem może być osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych, korzystająca w pełni z praw publicznych (art. 183² § 1. k.p.c.). Mediatorem nie może być sędzia. Nie dotyczy to sędziów w stanie spoczynku.

Mediatorem może być zatem każda osoba, która spełnia powyższe wymogi. Strony mogą w umowie wskazać mediatora. Ustawa przewiduje także instytucję stałych mediatorów – i do nich skierowany jest „Poradnik Mediatora”. Stały mediator musi spełniać te same wymogi co mediator *ad hoc*. Różnica pomiędzy nimi dotyczy obowiązków związanych z podjęciem mediacji. Mediator, który jest stałym mediatorem, może odmówić przyjęcia mediacji wyłącznie z ważnych powodów. O powodach tych, uzasadniających odmowę przyjęcia mediacji, stały mediator ma obowiązek powiadomić strony (a w niektórych wypadkach także sąd).

W sprawach cywilnych wpisu na listę stałych mediatorów sądowych dokonują organizacje pozarządowe oraz uczelnie, które mogą tworzyć ośrodki mediacyjne. Mediator musi wyrazić na piśmie zgodę na wpis na listę stałych mediatorów. Listę z wykazem stałych mediatorów, dane i nazwę ośrodka mediacyjnego przekazuje się prezesowi sądu okręgowego (art. 183² § 3. k.p.c.).

Natomiast wpisu na listy osób godnych zaufania uprawnionych do przeprowadzania postępowania mediacyjnego w sprawach karnych i nieletnich dokonuje w województwie opolskim Prezes Sądu Okręgowego w Opolu.

Tajemnica mediatora

Postępowanie mediacyjne nie jest jawne. Mediator jest obowiązany zachować w tajemnicy fakty, o których dowiedział się w związku z prowadzeniem mediacji, chyba że strony zwolnią go z tego obowiązku (183⁴ § 1. k.p.c.).

Na mediatorze ciąży szczególnego rodzaju tajemnica, związana z pełnioną funkcją. Tajemnica ta dotyczy wszelkich informacji, o których mediator dowiedział się w związku z prowadzeniem mediacji, niezależnie od tego, czy dotyczą one stron mediacji, czy też wyłącznie osób trzecich. Po drugie, mediator ma obowiązek zachowania tajemnicy, o której mowa w omawianym przepisie, w każdym wypadku. Należy uznać, że dopuszczalne są wyjątkowe wyłączenia tajemnicy, jednak musi wynikać to z ustawy.

Strony postępowania mogą zwolnić mediatora z obowiązku dochowania tajemnicy. Przepis nie precyzuje sposobu, w jaki zwolnienie to powinno nastąpić, dlatego też nie można skonstruować żadnego wymogu dotyczącego formy. W interesie mediatora leży jednak, aby mógł on w racjonalny sposób powołać się na zwolnienie z tajemnicy. Wydaje się także, że konieczne jest, aby zwolnienia dokonały obie strony. Dlatego też zwolnienie z tajemnicy, które pochodzi wyłącznie od jednej ze stron mediacji, należy uznać za nieskuteczne.

W mediacji karnej 1 lipca 2015 r. wejdzie w życie nowelizacja Kodeksu postępowania karnego, która wprowadza art. 178a, zgodnie z którym „Nie wolno przesłuchiwać jako świadka mediatora co do faktów, o których dowiedział się od oskarżonego lub pokrzywdzonego, prowadząc postępowania mediacyjne, z wyłączeniem informacji o przestępstwach, o których mowa w art. 240 § 1 k.k.” (chodzi o obowiązek zawiadomienia o najcięższych przestępstwach).

Prawo wyboru mediatora

Kierując strony do mediacji, sąd wyznacza mediatora; jednakże strony mogą wybrać innego mediatora (art. 183⁹). Strony nie są związane wskazaniem mediatora przez sąd. Mogą wybrać innego mediatora. Przepis nie określa żadnej szczególnej procedury, w jakiej strony mają zaakceptować mediatora, czy też wskazać "swojego" mediatora. Jeżeli zatem strona wyrazi zgodę na przeprowadzenie mediacji na podstawie postanowienia sądu (na podstawie art. 183⁸ § 3 k.p.c.), to tym samym akceptuje osobę mediatora wskazanego przez sąd. Jeżeli jednak strona nie zgadza się ze wskazaniem sądu, to powinno to znaleźć wyraz w treści zgody na mediację. Z przyjęcia tego stanowiska wynika, że strona ma tydzień na wskazanie innego mediatora, a wybór mediatora przez strony jest wiążący dla sądu.

Mediacja jako zajęcie dodatkowe

Mediatorzy nie muszą zakładać działalności gospodarczej, jednak od uzyskiwanych przez nich przychodów muszą być odprowadzane do urzędu skarbowego zaliczki na podatek dochodowy. Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz. 361 ze zm.), opodatkowaniu podatkiem dochodowym podlegają wszelkiego rodzaju dochody z wyjątkiem dochodów zwolnionych na podstawie art. 21, 52, 52a i 52c wymienionej ustawy oraz dochodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku. Przychody z działalności mediatorów zaliczamy do przychodów określonych w art. 13 pkt. 6 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, czyli przychodów z działalności wykonywanej osobiście (w tym umowy - zlecenia).

Możemy rozróżnić niżej wymienione sytuacje, uzależnione od stron dla których prowadzona jest mediacja:

- 1. Strony mediacji są osobami fizycznymi prowadzącymi**

działalność gospodarczą; spółkami osobowymi bądź osobami prawnymi, które w tej sytuacji pełnią funkcję płatnika, czyli opłacają zaliczkę na podatek dochodowy z tytułu zawartej umowy-zlecenia (na prowadzenie mediacji) i na koniec roku wystawiają mediatorowi informację o uzyskanych przychodach PIT – 11, którą należy rozliczyć w zeznaniu rocznym PIT-36.

Może również zaistnieć sytuacja, że wynagrodzenie z tytułu umowy mediacji nie przekroczy kwoty 200 zł (kwota musi być określona już przy zawieraniu umowy o mediacje). Wówczas płatnik opłaca z tego tytułu zryczałtowany podatek; nie przekazuje mediatorowi informacji PIT -11 i mediator nie musi tego wykazywać w zeznaniu rocznym.

Jak wynika z interpretacji Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach Sygnatura IBPBII/1/415-407/11/MCZ, z 12 lipca 2011 roku, gdy płatnik (sąd) „na dzień powołania jest w stanie określić kwotę wynagrodzenia, która będzie przysługiwała mediatorowi, i jeżeli kwota ta nie przekracza 200 zł to, w tym przypadku, będą miały zastosowania przepisy art. 30 ust. 1 pkt 5a cyt. ustawy o podatku dochodowym, co skutkuje pobraniem zryczałtowanego podatku dochodowego. Gdy jednak ustalona kwota wynagrodzenia będzie przewyższała 200 zł lub nie będzie można jej ustalić w dniu powołania to przy wypłacie należności wystąpi obowiązek pobrania zaliczki na podatek dochodowy zgodnie z art. 41 ust. 1 cyt. Ustawy o podatku dochodowym”.

2. Strony mediacji są osobami nieprowadzącymi działalności gospodarczej, nie mogą pełnić funkcji płatnika, wówczas na mediatorze ciąży obowiązek obliczenia i odprowadzenia zaliczki na podatek.

Wtedy stosujemy następujące przepisy: Zgodnie z art. art. 44 ust. 1a pkt 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych podatnicy osiągający dochody bez pośrednictwa płatników z tytułów określonych w art. 13 pkt 2, 4 i 6-9, są obowiąz-

zani bez wezwania wpłacać w ciągu roku podatkowego zaliczki na podatek dochodowy według zasad określonych w art. 44 ust. 3a.

W myśl art. 44 ust. 3a ustawy podatnicy uzyskujący dochody, o których mowa w ust. 1a, są obowiązani w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dochód był uzyskany, a za grudzień - w terminie złożenia zeznania podatkowego, wpłacać zaliczki miesięczne, stosując do uzyskanego dochodu najniższą stawkę podatkową określoną w skali, o której mowa w art. 27 ust. 1, czyli 18%.

Za dochód, o którym mowa w zdaniu pierwszym, uważa się uzyskane w ciągu miesiąca przychody po odliczeniu miesięcznych kosztów uzyskania w wysokości określonej w art. 22 ust. 2 lub 9 oraz zapłaconych w danym miesiącu składek na ubezpieczenie społeczne (jeśli mediator samodzielnie je sobie opłaca).

Zaliczkę obliczoną w sposób określony w ust. 3a zmniejsza się o kwotę składki na ubezpieczenie zdrowotne, o której mowa w art. 27b, zapłaconej w danym miesiącu ze środków podatnika (art. 44 ust. 3c ww. ustawy).

Stosownie do art. 22 ust. 9 pkt 4 powołanej ustawy koszty uzyskania przychodów z tytułów określonych w art. 13 pkt 2, 4, 6 i 8 – określa się w wysokości 20% uzyskanego przychodu (...).

Natomiast, jeżeli podatnik udowodni, że koszty uzyskania przychodów były wyższe niż wynikające z zastosowania normy procentowej określonej w ust. 9 pkt 1-4 i pkt 6, koszty uzyskania przyjmuje się w wysokości kosztów faktycznie poniesionych. (art. 22 ust. 10 ustawy).

Koszty określamy dla każdej umowy odrębnie, już na etapie ustalania zaliczki miesięcznej. Przy określaniu wyższych kosztów pamiętać należy o właściwym udokumentowaniu i udowodnieniu, że koszty związane są z daną umową i są wyższe niż przysługujące 20 %.

Mediator prowadzący działalność gospodarczą

Mediatorzy mogą prowadzić usługi mediacji w ramach

prowadzonej działalności gospodarczej. Przychody z działalności gospodarczej opodatkowane są podatkiem dochodowym od osób fizycznych. Mogą (ale nie muszą) być opodatkowane podatkiem od towarów i usług (VAT).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz. U z 2011 r. nr 11, poz. 1054 ze zmianami) mediacja jako usługa specjalisty zarejestrowana pod nr PKD 69.10Z – rozwiązywanie konfliktów i sporów, jest podmiotowo zwolniona z VAT.

Oznacza to, że podatnik (mediator) nie musi od początku prowadzenia działalności opłacać podatku VAT. Może wybrać rezygnację ze zwolnienia podmiotowego i zostać podatnikiem podatku od towarów i usług, ale to nie jest obowiązkowe (korzystne, jeśli strony mediacji są przedsiębiorcami i chcą otrzymywać faktury VAT).

Zgodnie z art. 113 ust. 1 ww. ustawy o VAT, zwalnia się od podatku podatników, u których wartość sprzedaży opodatkowanej nie przekroczyła łącznie w poprzednim roku podatkowym kwoty 150.000 zł. Art. 113 ust. 5 ustawy stanowi natomiast, iż jeżeli wartość sprzedaży u podatników zwolnionych od podatku przekroczy ww. kwotę - zwolnienie traci moc.

Oznacza to, że jeśli przychody mediatora przekroczą kwotę 150.000 zł rocznie, staje się on obligatoryjnie podatnikiem podatku od towarów i usług (opodatkowanie usług stawka 23 %).

Jeśli nie przekraczają takiej kwoty – nie musi być podatnikiem podatku VAT.

Podatnik prowadzący działalność gospodarczą z tytułu świadczonych usług wystawia stronom rachunki lub faktury (jeśli jest podatnikiem podatku VAT).

Ciąży na nim również obowiązek comiesięcznej wpłaty zaliczek na podatek dochodowy z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej i na koniec roku rozliczenie w zeznaniu PIT -36 wraz załącznikiem PIT/B.

Podatnik podatku od towarów i usług zobowiązany jest dodatkowo do składania miesięcznych bądź kwartalnych deklaracji dla potrzeb tego podatku, w terminie do dnia 25-tego następującego po miesiącu, za który dokonuje rozliczenia.

Zgodnie z art. 5 ust 1 ww. ustawy o podatku od towarów i usług opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług podlegają m.in. odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju.

Oznacza to, że jeśli mediator zrezygnował ze swojego wynagrodzenia nie występuje tu również żaden obowiązek do zapłaty podatku VAT.

2. Uprawnienia mediatora

Prawo wglądu w akta sprawy

Kierujący sprawę do postępowania mediacyjnego (sąd, prokurator lub inny uprawniony organ) udostępnia mediatorowi informacje z akt sprawy w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia tego postępowania. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek mediatora - jeżeli uzna to za niezbędne - może również udostępnić materiał dowodowy zawarty w aktach sprawy w części dotyczącej oskarżonego (podejrzanego), pokrzywdzonego i przestępstwa, których postępowanie mediacyjne dotyczy.

Nie udostępnia się mediatorowi materiałów objętych tajemnicą państwową, służbową lub związaną z wykonywaniem zawodu lub funkcji, materiałów dotyczących stanu zdrowia oskarżonego (podejrzanego), opinii o nim, danych o jego karalności oraz pozwalających na ustalenie tożsamości świadka przesłuchiwanego w trybie art. 184 k.p.k. i takich, których ujawnienie pokrzywdzonemu mogłoby mieć wpływ na odpowiedzialność karną innych oskarżonych (podejrzanych) w tej sprawie, a nie uczestniczących w postępowaniu mediacyjnym.

Sposób udostępniania akt mediatorowi

Udostępnienie akt może nastąpić tylko w obecności upoważnionego pracownika organu prowadzącego postępowanie karne. W uzasadnionych przypadkach organ ten może zarządzić wydanie mediatorowi kserokopii dokumentów z akt sprawy lub zezwolić na sporządzenie odpisów w zakresie danych osobowych stron, czynu zarzucanego oskarżonemu (podejrzanemu), niezbędnym dla przeprowadzenia postępowania mediacyjnego. W takim przypadku mediator przechowuje odpisy i kserokopie oraz notatki z akt sprawy w sposób uniemożliwiający zapoznanie się z nimi osobom postronnym i zwraca je organowi postępowania karnego wraz z protokołem z przebiegu i wynikami postępowania mediacyjnego. O obowiązku zwrotu odpisów, kserokopii i notatek organ kierujący sprawę do postępowania mediacyjnego informuje mediatora. Ugoda zawarta przed mediatorem stanowi załącznik do protokołu.

Prawo do wynagrodzenia

Wynagrodzenie mediatora zależy od woli stron, ale dopuszczalne jest także prowadzenie mediacji bez wynagrodzenia. Zależy to rzecz jasna od woli mediatora. Aktem prawnym regulującym kwestię wynagrodzenia mediatora jest Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 listopada 2005 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym.

Rozporządzenie określa wysokość wynagrodzenia mediatora za prowadzenie postępowania mediacyjnego w sprawach cywilnych, wszczętego na podstawie skierowania sądu i wydatki mediatora podlegające zwrotowi. Rozporządzenie dotyczy wyłącznie wynagrodzenia mediatora, który prowadzi mediację na podstawie skierowania przez sąd, co oznacza, że wysokość wynagrodzenia mediatora w mediacji pozasądowej

nie podlega tym ograniczeniom.

Zgodnie z rozporządzeniem wysokość wynagrodzenia wynosi:

- W sprawach o prawa majątkowe wynagrodzenie mediatora wynosi 1 % wartości przedmiotu sporu, jednak nie mniej niż 30 złotych i nie więcej niż 1.000 złotych za całość postępowania mediacyjnego.
- W sprawach o prawa majątkowe, w których wartości przedmiotu sporu nie da się ustalić oraz o prawa niemajątkowe wynagrodzenie mediatora za pierwsze posiedzenie mediacyjne, przeprowadzone w wyznaczonym przez sąd czasie mediacji, wynosi 60 złotych, a za każde następne posiedzenie - 25 złotych.
- Jeżeli sąd upoważnił mediatora do zapoznania się z aktami sprawy, wynagrodzenie za całość postępowania, o którym mowa w ust. 1 i 2, podwyższa się o 10%.

Zwrot wydatków

Zwrotowi podlegają udokumentowane i niezbędne wydatki mediatora poniesione w związku z przeprowadzeniem mediacji na pokrycie kosztów:

- 1) przejazdów - w wysokości i na warunkach określonych w przepisach dotyczących wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej i samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju;
- 2) zawiadomień stron;
- 3) zużytych materiałów biurowych;
- 4) wynajmu pomieszczenia niezbędnego do przeprowadzenia posiedzenia mediacyjnego, w wysokości nieprzekraczającej 50 złotych za jedno posiedzenie.

3. Obowiązki mediatora

Umowa o mediację

Umowa o mediację powinna w szczególności określać:

- przedmiot mediacji, tj. przedmiot sporu lub stosunek prawny, z którego spór wyniknął lub może wyniknąć,
- osobę mediatora albo sposób wyboru mediatora.

Umowa o mediację może zostać zawarta w postaci odrębnej umowy lub klauzuli mediacyjnej w umowie głównej.

Klauzula mediacyjna to odrębne postanowienie wprowadzone przez strony do zawieranej umowy, na podstawie którego strony zobowiązują się, że w przypadku, gdyby w przyszłości doszło pomiędzy nimi do sporu, zanim skierują sprawę na drogę sądową skorzystają z mediacji. Mediacja prowadzona na podstawie umowy o mediację jest autonomiczna (niezależna) w stosunku do postępowania sądowego, zatem może być prowadzona zarówno przed wszczęciem postępowania sądowego, jak i w jego trakcie oraz po jego zakończeniu.

Ważne: Umowa o mediację nie musi być zawarta na piśmie. Może być ona również zawarta poprzez samo wyrażenie zgody na mediację, ale dla celów dokumentacyjnych powinna mieć formę pisemną.

Protokół z mediacji

Art. 183¹² k.p.c. Protokół z mediacji

§ 1. Z przebiegu mediacji sporządza się protokół, w którym oznacza się miejsce i czas przeprowadzenia mediacji, a także imię, nazwisko (nazwę) i adresy stron, imię i nazwisko oraz adres mediatora, a ponadto wynik mediacji. Protokół podpisuje mediator.

§ 2. Jeżeli strony zawarły ugodę przed mediatorem, ugodę zamieszcza się w protokole albo załącza się do niego. Strony podpisują ugodę. Niemożność podpisania ugody mediator stwierdza w protokole.

§ 2¹. Przez podpisanie ugody strony wyrażają zgodę na wystąpienie do sądu z wnioskiem o jej zatwierdzenie, o czym mediator informuje strony.

§ 3. Mediator doręcza stronom odpis protokołu.

Dane mediatora
(imię i nazwisko)

Mediator sądowy

ul.

Dane sądu, SądWydziałNr sprawy
.....

Protokół z mediacji

Mediacja w sprawie (podać numer sprawy)
pomiędzy:

....., z siedzibą w:
ul. wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego
pod numerem:, reprezentowaną
przezimię i nazwisko
przedstawiciela/przedstawicieli)

a

.....,
z siedzibą w: ul.
wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego pod
numerem:, reprezentowaną przez
..... (imię i nazwisko
przedstawiciela/przedstawicieli)

została przeprowadzona przez
(imię i nazwisko mediatora/mediatorów).

Posiedzenia mediacyjne odbyły się w (podać
miasto) w dniach ..., ..., r. (wymienić daty
posiedzeń).

W wyniku mediacji strony zawarły ugodę stanowiącą załącznik

nr 1 do niniejszego protokołu.

(alternatywnie -> W wyniku mediacji strony nie zawarły ugody.)

.....
(imię i nazwisko mediatora)

Mediator

Załączniki:

1.Ugoda mediacyjna (o ile została zawarta)

Ugoda mediacyjna

Stanowi odrębny, istotny etap postępowania mediacyjnego, w którym ważną rolę odgrywa właściwe przygotowanie mediatora. Jest on bowiem zobowiązany dopilnować realności i konkretności podpisywanego porozumienia. Ugoda to ustalenia, które wypracowały w trakcie trwania mediacji same strony i które na końcu zostały spisane w formie porozumienia. Jeśli stronom nie udaje się wypracować satysfakcjonującego je porozumienia, sprawa zostaje odesłana do organu, który przesłał sprawę do mediacji, w celu rozstrzygnięcia sprawy. W przypadku mediacji tzw. prywatnych skonfliktowanym osobom pozostaje szukać innych sposobów osiągnięcia porozumienia. Mediator zawsze stara się pomóc stronom w uświadomieniu sobie innych możliwości i alternatyw.

Zgodnie z treścią art. 10 k.p.c. „w sprawach, w których zawarcie ugody jest dopuszczalne, sąd powinien w każdym stanie postępowania dążyć do ich ugodowego załatwienia. W tych sprawach strony mogą także zawrzeć ugodę przed mediatorem”.

Spod regulacji powyższego przepisu wyłączone są sprawy, których rozstrzygnięcie w drodze ugody jest niedopuszczalne np. o ustalenie ojcostwa lub macierzyństwa; sprawy o ubezwłasnowolnienie; sprawy z zakresu prawa osobowego np. stwierdzenie zgonu; sprawy z zakresu prawa spadkowego

np. stwierdzenie nabycia spadku itd. W każdej innej sprawie ugoda jest dopuszczalna.

Obowiązki mediatora po zakończeniu mediacji

Obowiązki mediatora względem sądu zależą od dwóch czynników. Pierwsza kwestia dotyczy sposobu wszczęcia mediacji, druga - wyniku jej zakończenia.

Jeżeli mediacja została wszczęta na podstawie umowy (pozasądowa), to mediator ma obowiązek złożyć protokół do sądu tylko wówczas, gdy postępowanie mediacyjne zakończyło się zawarciem ugody (art. 183¹³ § 1 k.p.c.). Gdy postępowanie to nie doprowadziło do zawarcia ugody, przepis nie wymaga od mediatora dokonania żadnych czynności wobec sądu.

Jeżeli mediacja była prowadzona na podstawie skierowania do mediacji przez sąd, to mediator w każdym wypadku ma obowiązek złożyć w sądzie protokół z mediacji.

Jeżeli strony zawarły ugodę przed mediatorem, ugodę zamieszcza się w protokole albo załącza się do niego. Strony podpisują ugodę. Niemożność podpisania ugody mediator stwierdza w protokole art. 183¹² § 2.

Przez podpisanie ugody strony wyrażają zgodę na wystąpienie do sądu z wnioskiem o jej zatwierdzenie, o czym mediator informuje strony. Oznacza to, że mediator nie musi pytać stron, czy wyrażają zgodę na przesłanie ugody do sądu, przeciwnie – powinien jedynie poinformować, że dopełni tego obowiązku.

Sąd, przed zatwierdzeniem ugody, bada czy jest zgodna z zasadami współzycia społecznego i nie służy obejściu prawa. Zawarcie ugody i jej zatwierdzenie przez sąd powoduje umorzenie postępowania sądowego (art. 355 k.p.c.).

Sąd może zatwierdzić ugodę w całości bądź w części:

- jeżeli ugoda podlega wykonaniu w drodze egzekucji, sąd zatwierdza ją przez nadanie jej klauzuli wykonalności;
- w przeciwnym przypadku sąd zatwierdza ugodę mediacyjną bez potrzeby nadawania jej klauzuli wykonalności („zatwierdzić ugodę mediacyjną zawartą

przed mediatorem...”).

Wniosek o przedłużenie czasu mediacji

Wniosek o przedłużenie czasu, mediacji składa się w trakcie trwania mediacji w sytuacji gdy strony wyrażają chęć porozumienia, jednakże potrzebują więcej czasu na wypracowanie warunków ugody. Poniżej wzór wniosku.

Sąd Rejonowy

Wydział.....

Adres

Dot. syg. akt

WNIOSEK

W związku z toczącą się mediacją w uzgodnieniu ze Stronami proszę o przedłużenie terminu zakończenia mediacji. Do tej pory odbyły się dwie sesje wstępne – informacyjne z każdą ze stron oraz jedna sesja wspólna. Strony wyrażają chęć porozumienia, jednakże potrzebują więcej czasu na wypracowanie warunków ugody (np. konieczne jest zgromadzenie dokumentów itp.). Przewidywany czas zakończenia mediacji, to

Dot. syg. akt

INFORMACJA

Uprzejmie informuję, że mediacja w w/w sprawie rozpoczęła się w dniu z uwagi na specyfikę sprawy przewidujemy, iż mediacja będzie trwała dłużej niż 1 miesiąc. Przewidywany termin zakończenia mediacji, to

III. Standardy pracy mediatora

1. Uchwała z dnia 26 marca 2006 r.

Standardy prowadzenia mediacji i postępowania mediatora uchwalone w dniu 26 czerwca 2006 r. przez Społeczną Radę do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości.

Wstęp

Przez mediację rozumie się dobrowolny i poufny proces, w którym fachowo przygotowana, niezależna i bezstronna osoba, za zgodą stron, pomaga im poradzić sobie z konfliktem. Mediacja pozwala jej uczestnikom określić kwestie sporne, zmniejszyć bariery komunikacyjne, opracować propozycje rozwiązań i, jeśli taka jest wola stron, zawrzeć wzajemnie satysfakcjonujące porozumienie.

Powodzenie mediacji jako skutecznej metody rozwiązywania konfliktów zależy w dużym stopniu od profesjonalizmu mediatorów i wysokiego poziomu ich etyki zawodowej. Standardy mają charakter wytycznych i wskazówek dla mediatorów, nie są zaś źródłem prawa i nie mogą być podstawą do wysuwania roszczeń prawnych. Ich główne funkcje są następujące:

- a) służą jako pomoc w prowadzeniu praktyki mediacyjnej;
- b) zapewniają większe bezpieczeństwo stronom mediacji oraz samym mediatorom;
- c) zwiększają zaufanie społeczne do mediacji jako środka rozwiązywania konfliktów;
- d) pomagają kandydatom na mediatorów przy podejmowaniu decyzji o podjęciu się tej funkcji.

Standard I

Mediator dba o dobrowolność uczestniczenia w mediacji i zawierania porozumienia.

- A) Mediator nie zmusza stron ani do podjęcia mediacji, ani do osiągnięcia porozumienia.
- B) Przed rozpoczęciem mediacji strony uzyskują informację o możliwości wycofania się na każdym jej etapie oraz o możliwości wybrania innego mediatora.
- C) Mediator powinien być zaakceptowany przez strony.

Standard II

Mediator jest neutralny wobec przedmiotu sporu.

Mediator nie narzuca stronom rozwiązań. Jest rzecznikiem rzetelnej procedury, sprzyjającej osiągnięciu dobrowolnego porozumienia.

Standard III

Mediator jest bezstronny wobec uczestników mediacji.

- A) Mediator nie przychyliła się do racji żadnej ze stron; prowadzi mediację w taki sposób, aby ewentualna nierównowaga między stronami nie wpływała na przebieg mediacji ani na jej ostateczny rezultat.
- B) Jeśli mediator nie jest w stanie prowadzić mediacji w bezstronny sposób, jest zobowiązany do wycofania się z postępowania mediacyjnego.
- C) Mediator wystrzega się stronniczości lub okazywania uprzedzeń i oceniania stron ze względu na ich pochodzenie, wykształcenie, wiek, płeć lub zachowanie podczas mediacji.

- D) W związku z prowadzoną mediacją mediator nie nawiązuje takich relacji, które mogą budzić wątpliwości co do jego bezstronności, a w szczególności mediator nie daje stronom ani nie przyjmuje od stron żadnych prezentów lub innych korzyści, z wyłączeniem wynagrodzenia mediatora.
- E) Mediator nie podejmuje się mediacji lub wyłącza się z jej kontynuowania, jeżeli uzna, że istnieje konflikt interesów o charakterze profesjonalnym lub osobistym ze stronami lub ich pełnomocnikami.
- F) Mediator ujawnia stronom wszelkie z nimi związki o charakterze zawodowym lub prywatnym i uwzględnia ich stanowisko w tym zakresie.

Standard IV

Mediator dba o poufność mediacji.

- A) Zarówno mediacja, jak i jej przebieg i rezultaty są objęte tajemnicą. Mediator nie ujawnia nikomu informacji, które uzyskuje podczas prowadzenia mediacji, z wyjątkiem przestępstw wymienionych w art. 240 kodeksu karnego.
- B) Mediator lub ośrodek mediacyjny przechowuje dokumentację z mediacji w sposób respektujący zasadę poufności. Dokumentacja może obejmować pisemną zgodę stron na udział w mediacji, zarejestrowanie sprawy mediacyjnej, podstawowe dane uzyskane od stron (wraz z zapisem o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych w celu realizacji postępowania mediacyjnego), deklarację przestrzegania zasady poufności przez osoby trzecie obecne na sesjach mediacyjnych, kopię porozumienia mediacyjnego i kopię protokołu z postępowania mediacyjnego przekazywanego do sądu, jeśli sąd skierował sprawę do

mediacji. Inne sposoby gromadzenia dokumentacji z mediacji wymagają wyraźnej zgody stron.

Standard V

Mediator rzetelnie informuje strony o istocie i przebiegu mediacji.

- A) Przed rozpoczęciem postępowania mediacyjnego mediator przedstawia stronom zasady, przebieg, cele i możliwe rezultaty mediacji, a w szczególności:
1. informuje strony, że jest bezstronny i neutralny;
 2. informuje strony, że ewentualne porozumienie zawarte w wyniku mediacji, będzie sprawdzone przez sąd pod kątem zgodności z prawem i zasadami współżycia społecznego (w przypadku nadania klauzuli wykonalności lub zatwierdzenia przez sąd); informuje strony o możliwości spotkań na osobności,
 3. a w szczególności wyjaśnia zasady przestrzegania poufności podczas tych spotkań;
 4. informuje strony o ewentualnej obecności innych osób podczas postępowania mediacyjnego i uzyskuje na to zgodę stron;
 5. opisuje swoje obowiązki, a w szczególności przestrzeganie zasady poufności;
 6. uprzedza strony, w jakich okolicznościach mediator może przerwać lub zakończyć postępowanie mediacyjne, oraz że strony mogą przerwać lub zakończyć mediację w dowolnym momencie.
- B) Mediator odbiera od stron zgodę na udział w postępowaniu mediacyjnym.
- C) Mediator informuje strony, że w trakcie postępowania mediacyjnego mogą korzystać z wiedzy i porady

specjalistów.

- D) Mediator wyraźnie odróżnia swoją rolę jako mediatora od innych ról zawodowych, które pełni i upewnia się, że strony są świadome tej różnicy.

Standard VI

Mediator dba o wysoki poziom swoich kwalifikacji zawodowych.

Mediator stale pogłębia i doskonali swoje umiejętności, a także dba o wysoki poziom etyki zawodowej.

Standard VII

Mediator współpracuje z innymi specjalistami dla dobra postępowania mediacyjnego.

- A) Mediator może zaproponować stronom skorzystanie z pomocy odpowiedniego specjalisty. Decyzja o skorzystaniu z usług specjalisty pozostaje w rękach stron.
- B) W trakcie mediacji mediator nie wchodzi w rolę innego specjalisty, nawet pomimo posiadania wiedzy z danej dziedziny.
- C) Mediator, współpracując ze specjalistami, nie narusza zasady poufności.

Standard VIII

Przerwanie lub zakończenie postępowania mediacyjnego.

- A) Mediator przerywa lub kończy postępowanie mediacyjne przed zawarciem porozumienia, kiedy uzna, że co najmniej jedna strona postępowania nie jest zdolna do uczestniczenia w mediacji, lub z innego

ważnego powodu, na przykład:

- gdy strona z powodu swego stanu fizycznego lub psychicznego nie może efektywnie uczestniczyć w mediacji, na przykład jest pod wpływem alkoholu lub środków odurzających;
- gdy strony chcą zawrzeć porozumienie, którego skutków nie są świadome;
- gdy strony używają mediacji dla osiągnięcia nieuczciwych korzyści;
- gdy mediator nabiera przekonania, że traci bezstronność.

B) Mediacja może się zakończyć zawarciem porozumienia obejmującego całość sporu lub zawarciem porozumienia obejmującego część negocjowanych problemów. Zadaniem mediatora jest upewnienie się, czy strony wiedzą, jak wprowadzić porozumienie w życie.

W przypadku częściowego porozumienia mediator może zaproponować przedyskutowanie dostępnych procedur umożliwiających rozwiązanie pozostałych kwestii przy pomocy innych specjalistów.

C) Mediacja może zostać przerwana zarówno przez strony, jak i przez mediatora. Mediator informuje strony o ich prawie do wycofania się z mediacji w dowolnym momencie z jakichkolwiek powodów. Przerwanie lub zakończenie mediacji przez mediatora następuje w szczególności, gdy:

- 1) mediator jest przekonany, że osiągnięcie porozumienia nie jest możliwe;
- 2) uczestnicy mediacji osiągną w ocenie mediatora impas nie do pokonania; mediator nie powinien przedłużać nieproduktywnej dyskusji, gdyż naraziłoby to strony na niepotrzebne koszty emocjonalne i finansowe;

3) strony nie mogą uczestniczyć w mediacji, nie są zdolne do mediacji lub nie chcą w autentyczny, zaangażowany sposób uczestniczyć w procesie mediacji. Jeśli inicjatywa przerwania mediacji wychodzi od mediatora, powinien on poinformować strony o możliwości profesjonalnej pomocy właściwej dla danego przypadku.

Standard IX

Mediator zapewnia stronom odpowiednie miejsce do prowadzenia mediacji.

- A) Miejsce prowadzenia mediacji powinno być neutralne i gwarantować stronom i mediatorowi poczucie bezpieczeństwa.
- B) Miejsce, w którym prowadzi się mediację, powinno posiadać co najmniej dwa pomieszczenia gwarantujące zachowanie prywatności stronom i poufności postępowania mediacyjnego. Powinno także zapewniać możliwość korzystania z podstawowych wygód.

Standard X

Mediator rzetelnie informuje o swoich usługach.

- A) Mediator promuje swoje usługi w sposób profesjonalny, uczciwy i godny.
- B) Mediator może informować o instytucji mediacji, o korzyściach z niej płynących oraz jej kosztach. Taka informacja powinna być rzetelna i wyczerpująca. Mediator jest odpowiedzialny za przestrzeganie tej zasady przez wszystkich reklamujących jego usługi i działających w jego imieniu.
- C) Mediator nie obiecuje ani nie gwarantuje osiągnięcia określonych wyników postępowania mediacyjnego.
- D) Mediator rzetelnie informuje o swoich kwalifikacjach i o przynależności do stowarzyszeń, związków lub innych organizacji zawodowych oraz o funkcjach w nich pełnionych. Mediator może powoływać się na

posiadane stopnie naukowe, certyfikaty i inne formy potwierdzonych kwalifikacji.

- E) Mediator powinien rozważyć możliwość ubezpieczenia się od odpowiedzialności cywilnej.

2. Kodeks Etyczny Mediatorów Polskich

Wstęp

Kodeks Etyczny Mediatorów Polskich został uchwalony 19 maja 2008 roku przez Społeczną Radę do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości.

Celem przyświecającym Kodeksowi jest promowanie najwyższych standardów etycznych wśród polskich mediatorów, budowanie wiarygodności zawodu mediatora wśród stron mediacji i szerokiej opinii publicznej, a także służyć pomocą mediatorom w rozstrzyganiu dylematów praktyki zawodowej. Ponieważ mediatorom powierzane są ważne, trudne a czasem bardzo bolesne sprawy, spoczywa na nich duża odpowiedzialność, aby nie zawieść zaufania stron.

Jako że ze swej natury mediacja jest procesem płynnym i elastycznym, regulacje Kodeksu nie zmierzają do ograniczenia wolności i kreatywności mediatorów. Kodeks wyznacza standardy ogólne, uznając specyfikę niektórych rodzajów mediacji. Rada zachęca organizacje zrzeszające mediatorów poszczególnych specjalności do refleksji nad praktyką uprawiania mediacji przez swych członków i – jeśli zajdzie taka potrzeba – tworzyły regulacje uwzględniające specyfikę danego typu mediacji.

Źródłem mocy Kodeksu są wartości etyczne leżące u podstaw tego zawodu. Mediatorzy pomagają stronom rozwiązać konflikt, nie stosując żadnej formy przymusu ani manipulacji. W swej pracy kierują się uczciwością, prawością,

bezstronnością

i dbałością o rzetelny, zgodny z regułami sztuki przebieg mediacji. Kodeks nie zastępuje prawa. Mediatorzy powinni znać i ściśle stosować się do przepisów prawnych, zwłaszcza tych, które odnoszą się do mediacji. Rada gorąco zachęca mediatorów prowadzących praktykę indywidualną, firmy świadczące usługi mediacyjne i organizacje grupujące mediatorów, aby dobrowolnie przyjmowały i stosowały lub zachęcały swych członków do stosowania Kodeksu. Rada będzie szeroko informować opinię publiczną o wszystkich, którzy zdecydowali się stosować Kodeks w swojej działalności mediacyjnej.

Zasady etyczne

1. Mediator powinien prowadzić postępowanie mediacyjne w oparciu o zasadę samodzielności i autonomii stron konfliktu.
2. Mediator powinien w swym postępowaniu kierować się przede wszystkim dobrem i interesami stron.
3. Mediator powinien dbać o zapewnienie dobrowolności udziału stron w postępowaniu mediacyjnym.
4. Mediator powinien tak postępować, aby wszystkie strony sporu znały i rozumiały istotę procesu mediacji, rolę mediatora i warunki ewentualnego porozumienia.
5. Mediator nie powinien podejmować się pomocy w rozwiązaniu konfliktu, gdy nie ma pełnego przekonania o swoich kompetencjach, które pozwolą mu prowadzić postępowanie rzetelnie.
6. Mediator nie powinien prowadzić postępowania mediacyjnego, jeśli nie jest w stanie zachować bezstronności lub usunąć wątpliwości co do swojej bezstronności.
7. Mediator powinien zachowywać poufność postępowania mediacyjnego, zarówno przed jego rozpoczęciem,

- w trakcie, jak i po jego zakończeniu.
8. Mediator powinien unikać konfliktu interesów ze stronami i bezzwłocznie rozwiewać wszelkie wątpliwości co do tej kwestii.
 9. Mediator nie powinien przyjmować żadnych korzyści od stron z wyjątkiem uzgodnionego wynagrodzenia. Nie powinien też czerpać korzyści z kierowania stron do innych specjalistów.
 10. Mediator w swojej działalności informacyjnej i marketingowej nie powinien wprowadzać w błąd stron i opinii publicznej co do swoich kwalifikacji, kompetencji, doświadczenia, zakresu usług i opłat.
 11. Mediator powinien dostarczać stronom jasnych i jednoznacznych informacji co do swojego wynagrodzenia i wszelkich kosztów związanych z postępowaniem, w którym uczestniczą.
 12. Mediator powinien pogłębiać swoje kompetencje zawodowe w celu jak najlepszego służenia uczestnikom mediacji.

Opracowano na podstawie:

1. Komentarz do art. 183 (1) k.p.c., M. Wyrwiński, Lex.
2. Warsztat pracy zawodowego mediatora, Fedorowska D., Wrocław 2008r.
3. Mediacja jestem za, Bobrowicz M., 2008r.